

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 47 ANULU XXI.

Sabiu, in 1022 Iunie 1873.

Telegraful ese de dōne ori pre septembra: Dumineca si Joia. — Prenumeratunie se face in Sabiu la espeditur'a foiei pre afara la c. r. poste cu bani gata prin scrisori francate, adresate cātre espeditur'a. Pretiul prenúmeratuniei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

tru celealte părți ale Transilvaniei pentru provinciele din Monarchia pre unu anu 8 fl. și pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru principi, si tieri straine pre anu 12 1/2 ani 6 fl.

Inseratul se platește pentru întâia

ora cu 7 er. sînă, pentru a dō'a ora cu

5 1/2 er. si pentru a treia repetare cu 3 1/2

er. v. a.

Invitare de prenúmeratunie la

,Telegraful Romanu“

pre o jumetate de anu (Iuliu—Decembrie) alu anului 1873. — Pretiul abonamentului pre 1/2 de anu e :

Pentru Sabiu 3 fl. 50 cr. v. a.

Pentru Monarchia austro-ungrăsca 4 fl. v. v.

Pentru Romani'a sî strainatate, 6 fl. v. a.

DD. abonanti suntu rugati a nu intardia cu tramiterea prenúmeratunioru.

Adresele ne rugāmu a se scrie curat, și in locu de epistole de prenúmeratunie recomandāmu on. publ. avisurile postale, (Posta-Utalvány. — Post-Anweisung.) că impreunate cu spese mai putine sî cá mai sigure pentru inaintarea baniloru de prenúmeratunie la

Editur'a „Telegrafului Romanu“
in Sabiu.

tatu acum unu midilou nou, prin care sa opresca reulu de a luă dimensiuni mai mari. Sub presidinti'a ministrului de finanțe din Cislaitan'i a s'a adunat o conferinta de banchari si comercianti in ministeriul de finanțe cislaitanu, la carea a luat parte si ministrul de comerciu din Cislaitan'i a. Acă s'a decis in principiu, ca banii trebuie scosi macar din pamant, cá sa nu scada pretiul efectelor si sa nu sufere comerciul si industria. Dara cum? efectele sa le cumpere cine are bani, politiele bancelor sa se escopenteze si pre langa acesta din contributiuni sa se constituie unu fondu. Ce rezultat se poate asteptă dela operatiunea acăstă, se poate vedea din unu referat alu „Pressei celei nōne“, diso si libere, care pune in gura unui secretari generalu alu bancei nationale cuvintele de intilesulu, ca cumperarea efectelor in cele din urma nu va avea alte urmări, decât le va dă unu pretiu artesiosu, in detrimentul creditului din afara si spre crescerea crisei in launtru. Se poate pune inse si intrebarea, ca ore astăse-voru omeni, cari in impregiurările de satia sa-si ingröpe banii in harthii, care de es. inainte cu o luna aveau unu cursu aproape la 400 fl., si astadi nu se potu vinde nici cu 30 fl.? Nici decum, si deca se voru astă vre-o căti-va, cari se primăsca unele efecte, este intrebarea, ca acei putieni ce s'au mantuitu din catastrofa voru potē acoperi sum'a de sute milioane, inghitita de joculu dela bursa?

Nici statulu, care dispune de altintre de multe midilice, nu se poate ingagiá pre sine, cá sa delatire crisi a predusa de bursa. Acăstă nu o poate face pentru aceea căci dupa cum este cunoscutu alte calamități politico-financiale nu concedu, cá se dispuna de fonduri de rezerva pentru casuri neprevideute, cum este celu de satia. De alta parte aru si o nedreptate, satia cu majoritatea cea mare a cetățenilor cāndu s'arū aruncă milioane pentru minoritatea, care si-arū cercă noroculu in joculu bursei. E si adeverat si de compatimutu, ca calamitatea financiale va atinge pre multi nevinovati, inse prin midilicele proiectate de a opri reulu, acesta va luă dimensiuni si mai mari, pentru ca banii de hărthia stunci voru si si mai fără pretiu, de cum suntu in dia'a de azi.

Ferică dara de acei ce posiedu realități, cari de-si nu aducu procente totu-déun'a dupa pos-t'a posessorului seu proprietariului, au inse totu-déun'a unu pretiu realu, a cărui procente aterna dela folosirea loru in modu rationalu, nu inse dela joculu norocului, carele din urma pre cătu este de bogatu căte odata, pre atătu este de neinduratu si neinduplabilu de alta data.

Sirurile aceste polu servu de unu indreptariu si pentru proprietari nostri dela tiéra, cari orbiti de căte o suma de bani, dupa parerea loru mare, dau din māna capitalulu celu mai sigur pentru tōte eventualitățile, mosi'a stramosiesca, pre carea altii apoi o folosesc spre a-si asigură esistintă si depedintă de densii a acelor ce mai nainte au fostu proprietarii mosiei, de buna placerea loru că proprietari noi.

In diet'a Ungariei s'a inceputu, in siedinti'a dela 20 Iunie desbaterea bugetului pre anulu 1874. Madarász in numele stăngel estreme astea unu proiectu de conclusu pr'n care se denegă bugetulu. Tisza justifica participarea centrului stăngu la desbaterea bugetului cu aceea, ca nu vrea sa vateme creditulu tierei. Comisiunea financiale a inceputu in 19 esaminarea computărilor.

Principele Carolu a plecatu la Vien'a, unde va petrece optu dile. Unele foi voru sa scie ca in tempula petrecerei sele in Vien'a va locui in castelulu curtieri imperatesc. Dela Vien'a va caeleri mai departe in Germania unde va petrece mai multu

tempu. Ocasionea acăstă o folosesc unele dinionale vieneze spre a-si versă focul asupra roșilor din Romani'a, cari dorescu că Carolu sa nu se mai reintore, mai adaugu inse ca este o necesitate politica că principalele Carolu pre lăngă tōte insultele si infestationile ce le arunca foile roșilor asupra-i sa stea la postulu seu celu neplacut si greu.

Imperatul Russiei se află in Ems.

Imperatul Russiei la Vien'a.

Presint'a imperatului Russiei la Vien'a e celebrata de tōta press'a austro-ungara, că unu eveniment politici din cele fericite. Dela marele aliatu alu Habsburgilor, Aleșandru I, legaturile dintre Austria si Russie, pre cari politica d-loi de Metternich le facose indisolubile, se slabisera cu totu si, pre terenul politicei europene, că si in afacerile orientului, cele dōue cancelarii imperiale erau mai totu-déun'a divise si une-ori inamice. In ultimulu anu, puterile amice, si mai cu séma Prussie, si detera multe silintie că se impace pre cei doi antagonisti in interesulu păcei generale, daru, deca urele se stersera, totu mai remasese recel'a: nici o parte nici alt'a nu vră sa faca primulu pasu spre o impaciuire. De asta-data inse imperatul Wilhelm reesi se operezo apropierea, si astadi Aleșandru II este ospele dorit si serbatorit al lui Frantz-Josef.

Diuareloru din Vien'a le place sa faca cu acăstă ocaziune laudele suveranului rusu, de-si in reversarea similitudinelor loro de veselia totu mai ore care urme din arele trecute. Cătă despre insemnata politica a intelnirei imperatilor Germaniei, Russiei si Austriei, nici unu organu al pressei seriouse nu face alusione la o reino're posibile a unei nōne alianțe. Imperatul Aleșandru e privit u că unu reformatoru care si-a dotatul tiér'a cu institutiuni nōne si se crede ca Rusie, in deplina transformare, nu se mai găndesc a se amestecă sub vre-uno pretestu ore-care in afacerile interne ale altor natiuni. Rolulu de gendarmu alu legitimitatii absolutiste, ce Russie a trebuitu se jocă odiniora, a fostu cu totu ingrădu, deci astadi prefera sa se linisceasca, si cu acăstă pace intăritorie i vine forte bine, pentru că sa se depareze de o politica care i face taria săra a ingrozit pre cele-lalte state.

Cu tōte acestea, diuarele din Vien'a si din Pest'a suntu mereu speriate de gogoriti'a ponslavismului, aru si una adevarat u pericula pentru monarhia austro-ungara, deca Slavii din Austria aru si totu atătu de greu de guvernatu că si Maghiari. Fiindu ca principale Serbiei se va astă la Vien'a in acela-si tempu cu imperatul Aleșandru, se spera, ca acea intelnire va avea de rezultat se descuragieze pre agitatorii societăției serbescii Omladin'a care proscrisa in Uogari'a, totu mai gasesce refugiu la Belgradu.

Deca, eu ocaziunea intelnirei imperatilor la Vien'a, privirile se intorc spre Francia, opinionea publica no simte cea mai mica ingrijire, in Ungaria, că si in provinciele cislaitane, tōte partitele, asara de feudali reactionari si de ultramontani dorescu din susținutu consolidarea republicei franceze, căci tōte suntu sigure, ca inimicul ne impacat ai societăției moderni care aspira a tienă multă in māna puterea in Francia, nu voru gasi protectori intr'un'a séu in ceea-lalta din curtile aliate.

Acestea suntu in resumatu ideile ce descrepă astadi in press'a austro-ungara, prim'a visita imperiale.

Proiectul de lege

despre inarticularea provincializării confinielor militari banatice si a batalionului confiniarui de Titel precum si despre mai multe dispusetiuni, cari in

urmă provincialisarei au devenit necesarie.

§. 1. Dupa ce M. Sea prin patentă dela 9 Iunie 1872 a desființat sistemul confinișorii militari de pe teritoriul confinișorii militari banatice și alu batalionului de Titel și după ce aceste părți ale terei s-au incorporat cu Ungaria atât în privința legislativă, cătă și administrativă, reincorporarea acelă se inarticulează prin lege, și cu privire la împărțire, la organizarea administrativă și justițiară, precum și cu privire la reprezentarea acestor părți de tiéra în legislativă se facu urmatorele dispozituni:

§. 2. Dispuzele ce M. Sea le-a facut cu privire la teritoriul confinișorii militari arătău în §. 1. și cari și astăzi se află în vigoare în aceste părți ale terei, rămân și pre venitoriu în vigoare, intrucătă adică nu se vor strămută prin legea prezenta. Aceste dispuze sunt:

a) Legea dela 8 Iunie 1871 despre organizarea comunităților urbane și rurale ale confinișorii militari, precum și statul comunităților rurale (sale).

b) Regulamentul dela 8 Iunie 1871 despre afacerile de instrucție în scările poporale ale confinișorii militari, apoi despre calificarea invetiașilor și a invetiașelor pentru aceste scările: mai departe despre regularea referințelor de drept a invetiașilor aplicati în scările poporale și despre inspectiunea scărilor în confinișorii militari; în fine.

c) Rescriptul reg. dela 9 Iunie 1872 și ordinanța reg. totu de atunci, ambele rezervări la scărea teritoriului confinișorii militari banatice și batalion. de Titel de sub administrația militară comună și trecerea lui sub administrația civilă; ambele aceste acte facu dispuzele despre asemenei referințe, cari nu potu forma obiectul unei legații comune după art. de lege 30 din 1868.

§. 3. Fostul regiment romano-banatic, precum și a dăuă sprediceea companie a fostului regiment serbescu banatic, și cercurile de astăzi de Caransebesiu, Tergovă, Bosoviciu și Orșova se vor impreuna într-o judecție independentă sub numirea „Comitatul Severinului.”

§. 4. Teritoriul companiei 9, 10 și 11 ale fostului regiment serbescu-banatic, precum și teritoriul ce cade pre malul stâng alu riuui Carasius și se tiene de compania 6 a acestui regiment, din preună cu comunitățile Iasenovă, După și Albiano, adică cercul Beserecei-Albe, se va incorpora cu comitatul Carasius.

§. 5. Teritoriul de pre malul drept alu companiei 6 a numitului regiment serbescu-bana-

ticu cu comunitățile Grebineti, Oresati și Lagendorf, mai departe companiile 5 și 8, precum și compania 4, cu comunitățile Carlsdorf și Nicolti, în sine asiă numitul pament de nasipu și pasciune ce cade în ambitul acestui regiment, pre lângă acesta apoi teritoriul companiei 11 și 12 ale fostului regiment germano-banatic, său cercurile de Carlsdorf și Cubinu, se anexă comitatul Timisior.

§. 6. Cele-lalte părți ale fostului regiment serbescu-banatic, asemenea cele dințăi diece companii ale fostului regim. germanu banaticu, adică cercurile Panciova, Satulu-Nou, Alibunari, Antonsdorf și Perlasu se incorporă cu comitatul Torontalului.

§. 7. Batalionul de Titel (cercul Ciachistilor) său cercurile de astăzi Titel și Iosefsdorf se anexă comitatul Baci-Bodrog.

§. 8. Orasiele Panciova, Biserica-Alba și Caransebesiu se voru investi și care cu drepturi municipale independente.

§. 9. Puterea art. de lege 42 din 1870 despre organizarea municipiilor se va estinde și asupra confinișorii militari provincialișate, înse cu urmatorele modalități de execuție.

§. 10. În comitatul Severinului ședintele congregațiilor generale insărate §§. 91 și 92 ai art. de lege 42 din 1870, se voru concrede unei congregații generale, ce se va forma din reprezentanții comunităților fostului regiment romano-banaticu și ai companiei 12, a fostului regim. serbescu-banaticu.

§. 11. În acele părți ale confinișorii militari, cari s-au incorporat cu comitatele Carasius, Timisior, Torontal și Baci-Bodrog constituirea se estinde numai asupra întregiei comitatelor municipale, care întregire se va efectua asiă, ca reprezentanții comunităților militari din partea incorporată la comitat devinu membri ai comitetului municipal.

Acesti membri ai comitetului municipal ies din comitet, conform art. de lege 42 din 1870, în dăuă părți egale dimpreuna cu cei-lalți membri ai comitetului; jumătatea ce va avea să iea mai întări este de a se determina prin sorti.

In judecții menționate, inca mai înainte de ce să alegă membri noi în locul acelora membri ai comitetului cari după trei ani au esti, este de a se stabili de nou numerul totalu alu membrilor comitetului cu privire înse la părțile incorporate ale confinișorii militari și la §. 21. alu art. de lege 42 din 1870, și judecția este de a se imparti de nou în cercuri electorale, și pre acesta

basa nouă are să se facă apoi alegerea noilor membri ai comitetului municipal în locul celor ce au esit.

Numerul actualu alu membrilor virili rămâne neschimbătă pâna la o nouă stabilire a numerului totalu alu membrilor comitetului.

§. 12. Oficerii administratori, aplicati că oficiai în confin. milit. potu remâne în funcționile loru pâna la finele an. 1873, chiar și după ce se va fi facut susu amintita constituire; iera de că în acestu tempu dechiara, că voru se remana în funcționile loru, apoi atunci potu pâna la incheierea restaurației.

Posturile oficiailor districtuali după constituire, de-o camata nu se supun restaurației, și anume în comit. Severinului nu se supune pâna atunci, pâna cându jumătate din membri alesi pentru comitetul municipal nu voru si veniu sub noua alegere; iera în părțile anexasate comitatelor, amintite în §. 9. pâna la tempul, cându conformu §. 65 art. 42 din 1870, se voru face alegările oficiailor pre intregu teritoriul judecției.

Posturile ajunse vacante într'aceea se voru umplea după §. 72 alu legei despre organizația judecătoriilor.

§. 13. Organismul cetăților, investite cu dreptul judecătoriului în temore §. 8 alu legei actuale, lu prescrie art. de lege 42 din 1870.

Inse cu privire la cetatea Caransebesiu comitatului supremu se poate concrede și comitetului supremu alu cotului Severinului. §. 14. Art. de lege 18 din 1871, ce sună despre organizarea comunităților se estinde și asupra confinișorii militari ung.

Actualele reprezentanție și antistie comunali rămâne după cum sunt organizații trei ani inca dela publicația legei prezintă.

Dupa acești trei ani reprezentanța și antistie comunale este de a se organiza după determinația legei amintite.

§. 15. Judecătoriile regesci de primă instanță din Caransebesiu, Biserica-alba și Panciova; precum și judecat. montana din Caransebesiu, apoi judecătoriile districtuale din Caransebesiu, Borovită, Teregova, Orșova-vechia, Biserica-alba, Carlsdorf, Cubinu, Panciova, Perlasu, Antonsdorf, Glogonu, Alibunari, Titelu și Iosefsdorf rămânu în activitatea loru pâna cându legalitatea va fi statorită definitivă locurile judecătoriilor de primă instanță.

Cu privire la judecători, cari se voru numi după inactivarea legei prezintă este de a se aplică art. 4 din 1869, și favorul cuprinsu în §. 26 alu acestei legi se va estinde asupra auditorilor și ai confinișorii milit. și dela ai judecătoriilor prezintă.

să ză nedreptatea ce ni se face cu scopu, său volnicia. Cu o diversă intensitate se arată acădă dorere morale, togm'a că și cea fizică, după diversitatea semnificației subiective în totu individulu, care inca nu s'a tempită de totu, adică nu s'a dedat la o faptică nedreptate, și-lu provoca a combate cauza, din carea provine, nu atât pentru a mulcumi acestu simțiu durerosu, ci mai multă pentru a-si conserva sanatatea amintită.

E togm'a aceea admonitione către detinintă conservarei de sine morale, pre carea o face și dorerea fizică cu privire la conservarea de sine fizică. — Sa luăm casul celu mai nedubiu, casul vătămarei de onore și sa luăm statul, în care simțiu de onore e mai semnificativ, statul oficerilor. Unu oficier, care a suferit o vătămare de onore cu rebădere, nu mai e atare. Pentru ce? Sustinerea onorei e detinintă pentru sia-care, pentru ce accentuează statul oficerilor astăzi în plinarea acestei detinintă? Pentru ca are simțiu celu adeverat, ca unu statu, care după natura sea trebuie să reprezinte în forma visibilă curagiul seu personalu, nu poate se sfuferă lasitate, fără de a se jerfisi pre sine, pentru ca sustinerea fare a personalităției e o condiție morală de viață a persoanei și a chiamării sale. Pentru ce nu face acădă tieranul, care cu totu cerbici'a și apăra proprietatea și cu privința la onoreea sea? Nu o face, pentru ca elu inca are unu simțiu adeverat de condițiiile sale de existență propria. Chiamarea sea e lucrul, nu curagiul, proprietatea ince nu e altu ce-va decădu formă visibilă a lucrului seu din tempul trecutu. Lucratorul de pamentu lenesiu, care nu grijesc agrii sei și chieltuesc cu minte usioră averea sea, e în clasă economilor togm'a asiă desprețivită, că și unu oficier, ce nu da nimică pre onoreea sea, în statul oficerilor. Unu tieranu nu face imputare celui-laltu, căci nu s'a demisul la batăi pentru vătămarea de onore și unu

FOIȘIȚĂ.

Luptă pentru dreptu.

(Dupa Rud. de Jhering.)

(Urmare din nr. tr.)

Procesu-mani'a tieranului necultivat nu e altu ce-va, decădu abaterea simțiu de proprietate, o abatere, carea sémena cu fenomenul analogu în amoru: cu gelosia, carea 'si intorce armă contră sea insasi, și nimicesc togm'a aceea în succesu, ce voiesce a mantu. Acădă ne-o demuestra dreptul romano-vechiu. Aceea neincredere a tieranului, carea la totu conflictul de dreptu presupune o tendință reuacătoare din partea contrariului, se exprima aci în asemenea de dreptu. Simțiu iritanu nu se indestulește numai cu restituirea dreptului seu, ci elu mai pretinde o satisfacție pentru aceea, căci contraria, vinovatul său nevinovat, s'a apropiat prea de dreptu. De cădă si în tempurile aceste aru mai putea tieranii sa-si facă însesi dreptul, amu poté presupune, ca aru consună cu celu romano-vechiu; ince acădă neincredere în dreptu s'a delaturat dejă în Romă inaintându cultură prin despartirea nedreptului în dăuă părți: nedreptul subiectivu său culpabilu și nedreptul obiectivu (ne-culpabilu).

Acestu contrastu e pentru condită celu valentat în dreptul seu fatia cu nedreptul de o insenata secundaria, căci exprima modulu, după care dreptul consideră obiectulu și otarește urmăriile, ce le trage nedreptul după sine, dără pentru modulu, ca cum se iritează simțiu de dreptu a subiectului prin nedreptatea ce i se face, — simțiu, care nu pulsăză după notiunile sistemei, — nu e datatoriu de mesura.

Impregiurările casului singuraticu potu sa sia

astfelu, că indreptatul să aibă temeu a presupune în unu conflict de dreptu o tendință malițioasă, o nedreptate sciuta, din partea contrariului și în asemenea casu judecat'a sea fatia de nedreptatea contrariului pote se sia cu totu dreptul datatoriu de mesura.

Dreptul mi asigura pretensiunea mea atât contra mostenitorului debitorului meu, care 'mi respinge solvirea din cauza ca nu scia său ca cere dovedă pozitiva, căci și contra acelui debitoriu, care tagaduesce imprumutul capetatu din reutate său mi-ja refuză fără nici unu temeu. Procederea acestor individi diferențe, și eu trebuie să-mi acomodezu după impregiurări procederea mea. Debitorulu, care din reutate respinge solvirea pretensiunei mele, sta pre o linia cu furul, pentru ca elu vrea să me despăie de pretensiunea mea cu scirea sea, cu scopu, aci e volnicia, carea se revolte contra dreptului, și eu trebuie să o combatu că în persoana furului. Moscenitorul debitorului meu e asemenea celu ce posiede obiectulu meu din credintia buna (ex bona fide), elu nu negăză acsiom'a, ca debitorulu trebuie să solvedie detori'a, ci numai afirmarea, ca elu aru si debitorulu. Fatia de debitorulu meu, eu trebuie să-mi caute dreptul cu orice pretiu, de cădă nu facu acădă, nu jertfescu numai a c este dreptu, ci dreptul in genere.

Aci se poate obiectă, ca ce scie poporulu de dreptul proprietăției, obligațiunii, că a unu condițion morală alu persoanei? Nu scia, ince 'lu simte că a tare. Poporulu nu scie de organele interioare a corpului că a unor condiții eli vietiei fizice, ince inteparea plumăniloru său a animei o simte ori și care, pentru ca dorerea fizică e semnalulu, ca organismulu a suferit o conturbare, și ea e o inflacția inimică în trensulu. Dorerea ne deschide ochii fatia cu pericolul amenintatoru și prin suferința ne constringe a-i preveni. Togm'a acădă se intempla și cu dorerea morale, pre carea o cau-

§. 16. Ordinaliunea ministeriolui de justitie dela 8 Oct. 1872 despre regularea judecatorielor remâne în vîgor pînă la alte dispusețiuni ale legătui.

Inse și pînă atunci ministeriul este imputențită a face, pe calea ordinatiunilor dispusețiiile necesare spre introducerea legilor ung. existente și aplicavere, inse cu considerație fiindu-lă impregiurările locale de transacțiune.

§. 17. Pentru părțile confin. milit. ung. forțul de instantia a dôuă este Tabl'a reg. din Pest'a și de instantia supremă Curi'a reg. ung.

§. 18. Cu privire la alegerea reprezentant. confin. milit. cercurilor electorali se renduiesc, pînă ce legătui va fi facută împartire mai proporțională, după prescrișele §. 5. art. 5 din 1848.

§. 19. Regimentul român-banaticu, fostu încorporat cotelui Severinu, și cetatea Caransebesiu compusă laolaltă unu cercu electoral, și tramite unu reprezentante. Locul alegerei este Caransebesiu.

§. 20. Cetatea Biseric'a-alba dimpreuna cu regim. serbu-banaticu, fostu aneșcatu cotelorui Severinu, Carasiu și Torontalu, tramite unu reprezentante. Locul alegerei este Biseric'a-alba.

§. 21. Cetatea Panciova dimpreuna cu regim. germanu-banaticu, fostu încorporat cotelorui Timisiu și Torontalu, tramite unu reprezentante. Locul alegerei este Panciova.

§. 22. Cotul Timisiu tramite pentru cerculu electoral, amintită in §. 20, cei doi membri ai comisiuniei conscritorie, a căroru esmitere nu atinge juredițiunea opidana (§. 49 art. V. din 1848) și pre presiedințele comiss. (§. 51. art. V. din 1848); ieră cotul Torontalu pentru cerculu electoral amintită in §. 21.

De aceste comisiuni centrale se tienă și orgendele amintite la punctul b, alu §. 12, apoi orgendele insirate in §§. 18—21, 24, 43 și 46 ai art. de lege V. din 1848.

§. 23. Batalionulu Titulu (district. Ciacihiștilor) aneșcatu cotului Baciu formă cercu electoral separat și tramite unu deputat. Locul de alegere este Titulu.

Pre teritoriul cotului Baciu cada deci in viitoru 11 deputati.

§. 24. Legile ung. se estindu și asupr'a confinielor ung. provincialisate, incât aceste legi nu stau in contradicere cu determinațiiile nemodificate prin actualea lege a pre înaltelor dispuseții insirate in §. 2.

Inse ministeriul este importențită a otâri tempulu, cându aceste legi au se intre in vîgor, oficierul celu-laltu, căci nu e economu bunu. Pentru lucratoriul pamentului e pamentulu, ce-lu ara, vitele, cu care lucra, bas'a intregei sele esistinție și fatia cu vecinul, care ii ia cu plugulu vre-o căte-va urme, său fatia cu neguiajorul, care i opresce pretiulu viteloru sele, incepe elu dupa obiceiul seu, adeca in form'a unui procesu purtat cu patim'a cea mai iritata, lopt'a aceea pentru dreptulu seu, pre care o pôrta oficierulu cu sabia in mâna. Ambii se jertfescu fără crutiare — urmările nici nu se iau in considerație. Si ei trebuie sa o facă acăstă, căci ambii suntu supusi legei proprie a conservării morale de sine. Se punem pre acești omeni pre bancile juriloru și se lasămu odata, sa judece oficierii despre referințele de proprietate, economii despre vatemarea de onore, a dôuă orașa schimbămu rolele, ce diverginti aru si sentințele loru! E lucru cunoscutu, ca nu suntu judecatorii mai aspri asupr'a delictelor de proprietate că tieranii.

Tieranu din tempii vechi ai Romei se impacă pentru o palma cu 25 asse, si se impacă și atunci, cându-i scotea cine-va unu ochiu, inse pretindea, că sa sia indreplatită prin lege, a-si tienă pre furculu apucat de sclavu și in casu de resistință a-lu ucide, — si legea ii a concesu.

Sa luăm lângă acesti a și pre neguiajorul. Ce e pentru oficieru onore, pentru economu proprietatea, aceea e pentru neguiajorul creditulu. A-si sustine creditulu e pentru neguiajorul o intrebare de vietă și cine latiesce faim'a despre densulu, ca nu implinesce deobligamintele cu securitatea, acela 'lu rânesce mai adencu, că cându laru fură, pre cându unu oficieru aru ride de o astfelu de invinovatire și economulu nici nu aru simți imputarea că alare.

E amesuratu pușetui neguiajorului, ca codicili mai noi restrințu crim'a de a compromite pre neguiajor satia cu banc'e intr'unu modu usioru de minte și inselatoriu numai la acesti a.

precum și modalitățile de executare concese de impregiurările locale și ale transacțiunei.

§. 25. Cu execuțarea acestei legi este ministeriul incredintat.

(Urmăria subscrisea tuturor ministrilor.)

Clusiu, 5/17 Iunia 1873.

Dominul redactoru! In anul currentu 9 Iunie cu ocasiunea serbarei sănelor "rusali" amu fostu in comun'a Apahid'a, comitatulu Cosocnei, fiindu totu deodata serviciu a participă și la esamenulu de vîra ala princiilor din comun'a mentiunata; intru adeveru, trebuie să marturisescu, ca mi-a saltat anim'a, dimpreuna cu a celoru-lalti ascultatori și ospeti de bucuria, cându amu audiu poesiile natiunale declamate de princi și principe de căte 7—8 ani, cându amu audiu poesiile frumosă cantate de de scolarii mitutei, cându amu vedutu ortografiile si calcularea loru, cetera in limb'a materna, precum și in cea ungara, istoria Ardélului, in fine scolarii și luara remosu bunu dela inventatoru și scola prin unu "Adio". Cântecul acesta intru atât'a a petrușu susținutu părintilorloru loru incătu a fostu in stare a störce lacremi de bucuria din ochii loru.

Precum dara e dreptu ca fiesce-care lucratoriu e vrednicu de plat'a sea, asi putem dice fără de sfiala, ca si inventatorulu amintitiei comune, și respective Teodoru Lucaciu e demnu de tota recunoștință și land'a, căci n'a incunguratu nici o ocasiune că sa facă progresu cuivilinciosu cu scolarii sei, bă si-a jertfitu și chiaru sanetatea de multe ori; inițial gendu-se de sine, ca a fostu spriginitu și ajutorită intru toate afacerile sele de către zelosulu barbatu multa onor. domnu prot. Lazaru Macsieu.

Unu șp.e.

Ni se comunica urmatorea corespondintia telegrafica ce s'a preschimbătu intre Pré sfintitulu Metropolitul alu Moldovei și Sucevei și intre Pré sfintitulu Mitropolitul alu Ungro-Valachiei și Primatul alu României cu ocasiunea celebrării ceremoniei religioase a immormentării Principelui Aleandru Ioanu I. Aceste acte le damu fără nici unu comentariu lasându pentru momentu că ele sa se comenteze prin sine in se. Ele suntu fără contestație de o mare importanță politică și istorică; ceterorii nostri voru apărti credemus reservă nostra.

Depesi'a Mitropolitalui Moldovei cătra celu din Bucuresci.

Fratelui Mitropolitului alu Ungro-Valachiei.

Bucuresci.

Acestu punctu de vedere a condițiunilor morale de viață a unei persoane are valoare nu numai in dreptulu privat, ci și in dreptulu penal. O diferență principială in dejudecarea unor crime ce le astfelu în codice de legi din diverse temporii de cultura și forme constituționale, provine din similiu celu dreptu despre necessitatea, de a ascură condițiunile morale de viață, prin pedepse aspre in acele state.

(Va urmă.)

Primavera.

Acum'a cântă lira! acum'a sa s'anda

Pre teneră ta cîrdă unu versu mai serviciu.

Destulu gemea-i batuta de-o vijelia cruda,

Ce te 'ngropă 'n zapădu p'unu geru nedomolit.

Cându crivetiulu selbaticu mugia că si-o fișera,

'Ti inghietase cîrd'a si-abiă cântă-i usioru:

Atuncia eră ierăna, acum e primavera;

"Acum'a cântă, lira! iubilulu meu odoru!"

*

Trecut'a ierăna aspră de viscole implita,

Prin care paserică fugia p'unu geru cumplit,

Si flórea se uscă sub omelu greu cadiu,

Si sōrele celu mândru treeea pre ceriu rosit,

O alta aurora de radie 'mpodobita

Pre orisonte cresce. Privesc la ea doiosu;

E vesela, frumosă, in auru invelita,

Si poleșcese ceriulu serinu și maiestosu.

Altu sore se radica și veselu 'mi zimbesce

Si intă'a radia lina pre lira 'mi-o a lasatu,

Tramite si-alte radie și lumea 'nveselesce;

"Acum'a cântă, lira! căci tu te-ai desghieliatu!"

Pamențul se desbraca de 'nvelitoare-i alba,

Si pomisorulu ierasi se scutura de ea:

Ei au simtitu celu sōre, frumosu pre fruntea-i dalba,

Voișcă că sa-lu zarăscă voișcă a-lu salută.

Remasibile fericițulai intru pomenire Aleandru Ioanu I, primul domnitorul alu României unite, se voru immormentă la Ruginos'a Marti in 29 Maiu. Vino daru fratișce a ve rugă sa binevoiti, de Veste cu putință, se luati parte la ceremonia religioasă și Inaltulu Pr. Sf. Vîstra, ieră la casu de a nu puté veni, sa deligeti doi frati Episcopi din Eparchiele jurisdictionei Inaltului Pr. Sf. Vîstre, căci credemus că e bine, că la aceasta durerosa ceremonia, in unire se ia parte clerul din tota România unită sub reposatulu domnu Cuz'a.

Responsul Mitropolitului Valahiei cătra Mitropolitul Moldovei și Sucevei.

Iaș.

Guvernul luându-totă dispuseții cuvenite pentru immormentarea fostului domnitoru Cuz'a, conform programelor publicate in "Monitorul Oficial" detinătorul său căruia bunu cetățeanu și mai cu séma a unui Mitropolit, este sa se supuna guvernului. Initiativa ce ai luat Pré sfintită Ta la această immormentare ne fiindu conformă cu spiritul canonicelor sănătei noastre biserici, nu aderezu la propunerea ce 'mi faci.

Nisou Metropolitulu.

Responsul la aceasta de psia.

Iaș, 1873 Maiu 21.

Cu fratișca in Christosu dragoste imbrăcioșiamu pre Inaltulu Pré sfintită Vîstra.

Primindu telegramă respondetură la invitarea ce ve amu făcutu de a veni la immormentarea fostului domnitoru Cuz'a, cauta sa ve dag unele explicații, din care fără lamurită ve-ți pot vedea ca scopulu invitării a fostu cu totul de departe de usul regretabile ce a-ti facutu cu ea.

1) Locul immormentării fiindu mosfa Ruginos'a, care este in eparchia nostra, amu credutu ca imprimindu acela de distinsa poliție, scutindu de cererea permissionei dupa canone, vomu înflatură astfelu pâna si dificultatea ce a-ți avut de a ve conformă cu ele, in casu cându fratișa vîstra ve-ți fișe existență unei supremă, dupa cum chiaru tonul ce-lu lieniți cătra unu egalu pare a insinua.

2) In cătu pentru assertiunea, ca intreprinderea noastră aru si o manifestare contraria dispositiilor guvernului, aru si in de ajunsu a ve rechiama, ca atitudinea nostra făcia cu elu a fostu totu-deună

Resare ierbă verde, resare de 'nvelesce Grădini, cîmpii, coline cu unu covor verdosu; Si pomisorulu vesel de flóre se 'nalbesce Si floricită ese cu-alu seu placutu mirosu; Cându sōrele apune ea dulce 'lu saruta, Se culca si-lu ascépta cu ochii panditori, 'Lu vede dimineti'a, se scola, 'lu saluta; "Acum'a cântă, lira! culcata intre flori!"

Se scola vermușetu in grădina-negurăsa, Se plimba gândacelulu din pomu in pomu voiosu, Si fluturelulu sbóra pre flórea mlădișoa, Se lăgăna pre densa se 'mbata de mirosu. Alérgha paserică din locuri departate Sa vede primavera, unu tempu mai serviciu. Ici versulu filomelei s'aude cum strabate In dori de dimineti'a pre plaiulu inverditu, Ici cântă rândunel'a, cându sōrele-i spre séra Si colo ciocârlia se 'naltă cătra noru Si cântă cu tandretie unu versu de primavera; "Acum'a cântă, lira! cu paserică 'n chorul."

Resuna preste lunca pre cîstă cea verdină O mélodie dulce, unu fluier de pastorii, Ce stă culcatu la umbra. Zefirul 'lu adia Si-unu riuletu aprópe i murmură usioru; Se uită in uimire, cum mielulu in facere Se culca si adorme plecatu la lui mamei sinu. Pre cîmpu tieranulu ară si cântă cu placere Cându sōrele resare, cându ceriulu e serinu. Lér' eu de p'o colina cu flori impodobita Repedu a mea vedere pre cîmpulu departatul. Pre vîi, si pretutindeni e lumea 'ntinerita; "Acum'a cântă, lira! cându totu a re'nvialu!"

28 Aprilie 1872.

Nicolau Barbău, stud. in cl. VI gimn.

pentru ori cine învederarea convingerii noastre, ca totă stăpânirea este dela Domnul.

Dar pentru a vea arată, că și în casulu de fată ve este puternic profitabile schimbarea caracterului invitatelor noastre, n'aveti decât să mai recetili programul guvernului și vă vedea, că elu singuru, lăsa bisericei libertatea a-si face programul ceremoniei religioase, rezervându prezentul sine, că în ori ce parte a lumii, regularea ceremoniei militare-civile. Aceasta și fiind exactă interpretare a programului oficial, nu este de mirare că frata voastră intielegeti că corpul să se înmormânteze în Rugină'sa, iera ceremonia funebra bisericească să se celebreze numai în o panahidă în catedrală din capitală.

Terminându aceste căteva lamuriri necesare, este neexplicabile pentru noi ca la o politie respondeți cu invocare de rezonă ce nu există, și invitarea de a asista la ceremonia înmormântării domnitorului, dela carele aveți titlu ce poate veni inspira tonul telegramei, dreptu recunoscintia, o desfășurări într-o cestune cu totul strana de noi.

„Semanatorul.“

Obiecte înscrise pentru loteria din Deva.

Unu napoleonu de aur. Dn'a Luis'a Siandoru; Aradu.

O casquette brodată, o punga de lucru. Dra Adel'a Popoviciu. Hunedóra.

O punga de lucru. Dra Catarin'a Popoviciu, Hunedóra.

O tavita de lampa brodată. Dra Mari'a Popoviciu. Hunedóra.

Loteria diu Deva. Sună răngăti de către comitetul loteriei din Deva toți domnii ce au bine voiu să primă losuri (sorti) spre venduire și să dă ostenela să le desfăca cu cât mai curând pentru că să se poată efectua sortitorii, fără întârziere.

Losurile ce nu se voru inapoi de către onořibili corespondenți pâna la 11 Iuliu voru fi private că losuri vendute.

Comitetul mai face apel și la simțiamentele creștină și patriotică ale tuturor românilor invitându să cumpere losuri pentru loteria bisericei din Deva și dela DD. corespondenți din diversele orașe, său dela redacțiunile diuarelor române, său dela Dn'a prezidentă a comitatului, Dn'a Constantina Duncă Schiavu, Deva.

Losuri căte 50 x.

Căstiguri preste 250 obiecte de prețio.

Varietăți.

** Colera. Sună vre-o căteva septămâni de cănd amu cetea într-o epistolă privată din Viena că acolo grăză colera în măsură relativă mică (17 cazuri pre d!). Mai târziu voian iera scris private să scie că plaga această și arătore victimele sele și în Budapesta, Aradu și dora și Oradea, dară vediendu că nu se face amintire în diurnale despre astă ceva nu amu credința scirilor și amu trecentu cu vederea preste dense. Acum cetea în foile din Clusiu că dela 18 pâna la 20 său arestatu și aci vre-o 9 cazuri din care 4 s'a finită cu moarte. Despre aceste luâmu notitia și adaugemai mai departe că midilōcele cele mai bune prin care se poate preveni colerei suntu înainte de totă o viță regulată în mâncare și beutură, ferirea de pome și de legumi cari, produc multu veninu și în curatieri locuitorilor, a curtilor și stradalor. Autoritățile respective voru emite de sigură ordinatiuni prin cari să se sterpește reoul în redacția lui și aceste ordinationi să se si urmeze cu totă scumpatarea.

** Construcțiunea unui drum de feru spre a pune în comunicare directă Rusia cu India. Spre realizarea acestui proiect ce consistă în a reuși prin unu drum de feru distanță de aproape 3,740 chilometri desparte în Asia centrală celu mai de pre urma capetă de drum de feru rusu de celu mai de pre urma anglo-indianu, D. Ferd. de Lesseps, acelu ce a realizat saparea istmului de Suez, au adresat generalului Ignatief ambasadorului Russiei la Constantinopol o epistolă. În acăstă epistolă arăta cum comunicatiile repedi între occidente și estreul oriente voru crește într-o proporție necalcabilă miscarea comercialului generală pre cale maritimă; prevede astăi în reușirea acestui proiectu meritul

finalul antagonismului provocat între Anglia și Russa prin situația statelor intermediare a Asiei centrale, precum cu două-dieci ani în urma elu vedea în separația istmului de Suez, finalul antagonismului existent dela începutul acestui secolu între Franța și Anglia cu ocazia Egipctului; — acele teritorii intermediare percurse de o cale ferată și ne mai fiindu unu obstacol la răspândirea civilizației europene, cele două imperii voru fi libere de stare actuală de neicredere reciprocă, ce poate deveni forță gravă de către ori unu altă e silita a asecură cu armele liniscea frontierelor sată cu populationile semi-barbare.

Distanța liniei de construită e de 3,505 verste sau 3,740 chilometri și anume: dela Orenburgu la Samarkanda pre posesiunile ruse 2,230 ver. și pe teritoriile intermediare dela Samarkand la Pechino (îndie Anglese) 1,275 ver. — Terminându acăstă linie cătorii porniti dela S. Petersburg, Londra, Parisu, Madridu, România, voru pute merge în o săptămâna la Indii.

Evaluăza la 3 milioane franci studiile de facută în tempu de doi ani prin o asociație financiară ce se va forma cu ajutorul unei subscriptioni publice sub titlu de societatea universale a Marelui Centralu Asiaticu.

Societatea va avea două obiecte: studiile și execuția, și poate unu alu treilea: exploatarea în tempu de unu număr de ani.

In fine termină declarându-se că e gata a începe o negociație de către imperatorul și guvernamentul său sunto dispuse a admite principiul.

** Nouu cursu alu monetelor loru straine de argintu în România. Monitorul oficial nr. 115, publică decretul domnescu, nr. 1063 din 19 Maiu 1873, prin care pretiurile monetelor straine de argintu se otorește, precum urmăda:

Art. I. Monetele straine de argintu, din diu'a apariției în „Monitorul oficial“ a decretului de fată, voru circula în totă țără și se voru primi la totă casele publice pre pretiurile următoare:

Icosarul (larmelicul) cu 4 lei 20 bani; $\frac{1}{2}$ icosar cu 2 lei 10 bani, $\frac{1}{4}$ icosar cu 1 leu 5 bani. Rubla rusescă de argintu 3 lei 70 bani; $\frac{1}{2}$ rubla 1 leu 85 bani; $\frac{1}{4}$ rubla 92 bani. Piesă de 30 capeici, 1 leu 5 bani; piesă de 20 capeici 50 bani; piesă de 15 capeici 35 bani; piesă de 10 capeici 25 bani. Sfantiulu, piesă de 20 cruceri vechi 70 bani; $\frac{1}{2}$ sfantiulu, piesă de 10 cruceri vechi 35 bani.

Art. II. Cu începere dela 1 Decembrie viitoru, voru inceta a mai avea unu cursu legal și obligatoriu, iera la casele publice nu se voru primi pre nici unu pretiu.

** Populația oraselor principale din Engleteră. Populația, după „Registrar general“, a 25 de orașe principale din regatul Marei Bretanii, se evaluăda în anul 1873, precum urmăda:

Londonu, 3,356,073 suslute; Liverpool, 505,274; Glasgow, 498,462; Manchester, (împreună cu Salford) 484,515; Birmingham, 355,540; Dublinu, 314,666 Leds; 272,619; Shesfield, 254,352; Edimburg, 208,553 Bristol, 189,648; Belfast, 174,374; Aradford, 156,609; Nevoastel-upon-Tyne, 133,346; Hull, 128,125; Dundee, 118,974; Portsmouth, 118,280; Leicester, 102,664; Sunderland, 102,450; Mertys-Tyodel, 96,891; Brighton, 90,013; Nottingham, 89,557; Aberdeen, 88,125; Preston, 85,428; Olühtam; 85,141 Bolton, 82,854; Norwich, 81,677.

** Câinii alsaci și trebuie să vorbească nemțește. În numărul * Semanatorului* dela 20 Maiu amu vorbitu despre proiectul de lege propus Camerei Seniorilor spre a face în totulu obligatorie limbă germană pentru totă populația imperială ce vorbesc o limbă particulară.

Unul din acei functionari zelosi, ce spune a placea stăpânilor loru facu escesu credința că lucrăza spre indeplinirea dorinței loru, lăsă ună din cele mai ridicate hotăriri.

„Unul din reportorii nostri, dice Morning, Avertiser dela 16 Maiu, au copiatu într-unu satu alsacianu nu departe de Niederbronn o hotărire a autorităției militare prusiene.

Eata aceea hotărire:

„Este cu totulu oprită, sub pedepsa de taieră, locuitorilor, de a lăsa în tempul nopții câinii loru se latre, urle său se găsească în

tiozește, sub pedepsa de taieră. (Sic). Germanii voru interdice oră Alsaciilor să aibă pre copii loru „se plângă frantuzesc“?

Nr. 1274/1873.

Concursu.

In comună scaunala a Sabesului, Pianul inferior și de a se acopă postul de notar. Lefă anuală impreunată cu acestu postu e 280 fl. v. a.; 40 fl. v. a. pașialu pentru locuitorii notariului și pentru cancelaria, doi slăbeni de lemne de foc; afara de aceste taxe systemizate pentru seriu.

Comună are pre lungă acăstă de cugetu, a radică lefă anuale la 360 fl. v. a. la casu, cându notariul va corespunde deplinu chiamări.

Concurrentii, carii dorescu a ocupă acestu postu trebuie să posiedă totă trei limbi patriei și să fie apli pentru serviciul notarial.

Suplicele instruite cu testimoniale de calificare și moralitate au de a se predă pâna în 6 Iulie a. c. st. o. 12 ore anto amidi inspectorului localu și senatorului, dlui de Hutter.

Sabesiu în 31 Maiu 1873.
Magistratul cetățienescu și scaunala. —

(2—3)
Hitsch m. p.
Leonhardt m. p.

Concursu.

Pentru ocuparea stației de parohiu în vacanță a parochia gr. or. de a 3 clasa din Biscariu cu Filiu Siculescu în protopresbiteratul Devei se deschide prin acăstă concursu pâna la 29 Iunie a. c.

Emolumentele sunto:

In materă, casa parochială cu superu edificate pentru economia de câmpu, și gradina lângă ea; portiune canonica de 83 mertie 9 cupe semanatura, mai multă de clasă 1-ea 4 jugere 1399 sting. senatio, și stolă usuală.

In Filiu dela numeri de case 70 mertie mari de cucuruzu sfarmatu, căte o di de lucru, și stolă usuală.

Standu-i în voia libera candidatului a renunță la emolumentele susu enumerate, și a primi unu salariu anual de 400 fl. v. a. și cuartiu în casă parochială.

Doritorii de a ocupă acăstă stație, au a-si asternă subcrisul petitionile loru — instruite în sensul prescrizelor din „Statutul Organicu“ pâna la terminulu numit.

Deva în 29 Maiu 1873.
In contielegere cu comitetul parochialu. Ioanu Papiu, Protopopu

Concursu.

Devenindu vacanta parochia din Crisul, de clasă a III în protopresbiteratul tractului Palosiu, se deschide prin acăstă concursu pâna la 1 Iuliu a. c.

Emolumentele sunto:

1. Casă parochială de peatra cu cladirile economice necesare.

2. Căte ună și jumătate ferele de cucuruzu sfarmatu dela 125 familii și stolă usuală dela 598 suslute, dimpreună cu uno jogu 1407 ; care totu dau una venită anuală preste 300 fl. v. a.

Doritorii de a concurge la acăstă parochia, — au a-si înaintă petitionile loru — instruite în inteleșulu „Statutul Organicu“ pâna la terminulu susdiso, dovedindu că au absolvit 4 clase gimnaziali.

Palosiu în 29 Maiu 1873.
In contielegere cu comitetul parochialu. Teofilu Gheajă, adm. intr. ppescu.

(2—3)

Nr. 61. — 1873.
Edictu.

Annă Dionisiu Dosu, din Tiliscă Scaunulu Sălesti, au incaminat procesu divortiale asupra barbatului ei Ioanu Filipu Schitea totu din Tiliscă; de ore ce inse disulu barbatu absentă din locul nascerei sele de mai multi ani, și foroul matrimoniale subscrissu nu-i este cunoscutu locul astării și petrecerei aceluia; numitul Ioanu Filipu Schitea, se provoca prin acăstă, că în termen de unu an și anumită pâna în 15 Iunie 1874, sa se infatișeze înaintea acestui foru matrimoniale, pentru că din potriva procesulu incaminat se va perlectă și otari și în absență lui.

Sabiul, în 25 Maiu 1873.
Forul matrimoniale gr. res. alu protopopiatul tractului Sabiului I.

(2—3)